

“ภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน”: กรณีศึกษาการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผล และประโยคบอกเงื่อนไข*

พิชญา จุฑาพงษ์ศักดิ์**
ธนกร แก้ววิภาส***

บทคัดย่อ

“ภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน” (Leichte Sprache) เป็นวิธภาษาที่มีการลดทอนความซับซ้อนทั้งด้านภาษาและด้านเนื้อหา เพื่อให้กลุ่มบุคคลที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตามความประสงค์และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเท่าเทียม ปัจจุบันมีแนวปฏิบัติในการถ่ายทอดความเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนจากหลายแหล่งที่มาทำให้มีความแตกต่างกันในหลายส่วน งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีถ่ายทอดความจากภาษาเยอรมันมาตรฐานเป็น “ภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน” โดยเลือกศึกษาเฉพาะกลวิธีการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขโดยการศึกษาเปรียบเทียบการถ่ายทอดความด้วยบทซึ่งจัดทำขึ้นโดยกระทรวงแรงงานและ

* งานวิจัยชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท และได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานสนับสนุนการวิจัย ภายใต้โครงการทุนวิจัยมหาวิทยาลัย สกว. ด้านมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2562

** นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาเยอรมัน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ติดต่อได้ที่: pichaya.anik@gmail.com

*** อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาเยอรมัน ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะอักษรศาสตร์และนักวิจัยในหน่วยวิจัยภาษาศาสตร์ประยุกต์เพื่อการเรียนการสอนภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ติดต่อได้ที่: thanakon.k@chula.ac.th

สังคมแห่งเยอรมนีจำนวนรวม 8 ตัวบท แบ่งเป็นตัวบทต้นทางภาษาเยอรมันมาตรฐาน 4 ตัวบท และตัวบทปลายทางฉบับภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน 4 ตัวบท

จากการวิจัยพบว่า การถ่ายทอดความให้เป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนนั้นใช้กลยุทธ์แบบสรุปความเพื่อรักษาความหมายของต้นฉบับ (Denotative Equivalence) และกลยุทธ์การถ่ายทอดความแบบเน้นการปฏิบัติจริง (Pragmatic Equivalence) นอกจากนี้ยังมีการตัดทอนเนื้อหาความบางส่วนของตัวบทต้นทางอีกด้วย เมื่อศึกษาในระดับโครงสร้างประโยคพบว่า กลวิธีการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขที่พบได้บ่อยที่สุดคือ การใช้คำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อน เช่น wenn (“ถ้า”) และ weil (“เพราะ”) ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการถ่ายทอดความเป็น “ภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน” รองลงมาคือการใช้คำวิเศษณ์เชื่อมความ เช่น deshalb (“ดังนั้น”) และ darum (“ดังนั้น”) ตามด้วยการใช้คำสันธานเชื่อมประโยคความรวม denn (“เพราะ”)

คำสำคัญ ภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน; วิธภาษา; ประโยคบอกเหตุผล; ประโยคบอกเงื่อนไข

“Leichte Sprache”: A Case Study on Causative and Conditional Sentences *

Pichaya Charoonpongsakdi**

Thanakon Kaewwipat***

Abstract

This research aims to examine the concept of “Leichte Sprache” (Easy language) and its associated linguistic practices, which have been created to tackle the textual complexity issue and ensure people with special needs access to information so that they may participate equally in society. At present, there are “Easy-to-Read” guidelines that have been developed by various institutions; however, these differ in many respects. The focus of this research is therefore on analyzing the practices used when transforming standard German text into “Leichte Sprache”, particularly, in causative and conditional sentences. The analyzed data were collected from eight texts produced by the Federal Ministry of Labour and Social Affairs of Germany; four of which are in standard German, while the other four are “Easy-to-Read” versions.

* This research is a part of master degree thesis and is funded by the Thailand Research Fund under the Master Research Grants Scheme 2019.

** Master’s Student, German Section, Department of Western Languages, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, e-mail: pichaya.anik@gmail.com

*** Lecturer, German Section, Department of Western Languages, Faculty of Arts, and researcher, Applied Linguistics for Language Education Research Unit, Chulalongkorn University, e-mail: thanakon.k@chula.ac.th

The result suggests that “denotative equivalence” and “pragmatic equivalence” were widely used. Moreover, some information from the source text was omitted in the translated texts. Additionally, further syntactic analysis showed surprisingly high use of the subordinate conjunctions “wenn” (if) and “weil” (because), in which verbs are placed at the end of the sentence, a strategy which conflicts with the “Easy-to-Read” guidelines of some renowned institutions. The use of the conjunctive adverbs “deshalb” and “darum” (therefore) placed a distant second, followed by the coordinating conjunction “denn” (because).

Keywords: Leichte Sprache; Language Variety; Causal Sentence Connections; Conditional Sentence Connections

1. บทนำ

“ภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน” (Leichte Sprache) เป็นแนวคิดทางภาษาที่มีต้นกำเนิดมาจากการเรียกร้องสิทธิของผู้พิการในช่วงปี พ.ศ. 2500 และมีพัฒนาการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน แนวคิดเรื่องภาษาแบบลดทอนความซับซ้อนนี้รู้จักกันในแวดวงภาษาอังกฤษในชื่อ Easy Read หรือ Plain Language ในบริบทภาษาเยอรมันแนวคิดเรื่องภาษาแบบลดทอนความซับซ้อนเพิ่งจะได้รับความสนใจอย่างจริงจังหลังจากประเทศเยอรมนีได้ลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Right of Persons with Disabilities)¹ ในปี พ.ศ. 2549 ด้วยเหตุนี้พัฒนาการของภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนในปัจจุบันจึงอยู่ในช่วงเริ่มต้นเท่านั้น

องค์กรเพื่อสิทธิผู้พิการ เช่น กลุ่มเครือข่ายภาษาแบบลดทอนความซับซ้อน (Netzwerk Leichte Sprache) และองค์กรเพื่อการมีส่วนร่วมแห่งยุโรป (Inclusion Europe) นิยามภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนว่าเป็นแนวคิดในการสร้างตัวบทภาษาเยอรมันที่เข้าใจง่าย ทำให้ทั้งกลุ่มผู้อ่านปฐมภูมิ อาทิ ผู้มีความบกพร่อง

¹ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการแห่งสหประชาชาติ (Convention on the Right of Persons with Disabilities) จัดทำขึ้นในปีพ.ศ. 2549 มีสาระสำคัญคือการรับรองสิทธิที่พึงได้รับของผู้พิการ อาทิ การได้รับการปฏิบัติและการเข้าถึงข้อมูลอย่างเท่าเทียม เป็นต้น สนธิสัญญานี้มีอิทธิพลต่อภาพจำเกี่ยวกับผู้พิการอย่างมาก กล่าวคือเป็นการแก้ไขภาพจำเกี่ยวกับผู้พิการจากกลุ่มคนที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้และพึ่งพาผู้อื่นตลอดเวลา เป็นบุคคลที่มีความสามารถทางความคิดสามารถใช้ชีวิตอย่างอิสระด้วยตนเอง สนธิสัญญานี้มองว่าความพิการนั้นเกิดขึ้นจากข้อจำกัดทางด้านสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้ชีวิตของผู้พิการ ดังนั้นจึงเรียกร้องให้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตของบุคคลทั่วไปและผู้พิการ (Accessible) ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีอำนวยความสะดวก (Assistive Technology) และการให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม (Reasonable Accommodation) (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, n.d.)

ทางสมอง ผู้มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ผู้มีสภาวะบกพร่องทางการสื่อความ
 บุคคลออกซิซึม รวมทั้งกลุ่มผู้อ่านทุติยภูมิ อันหมายความว่าประชาชนทั่วไป สามารถ
 เข้าใจและเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลาย นำไปสู่เป้าหมายสูงสุดคือการสร้างสังคมเพื่อ
 คนทั้งมวล (Inclusive Society) เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวผู้แปลจะต้องยึดถือ
 แนวปฏิบัติในการถ่ายทอดความที่กำหนดโดยองค์กรเหล่านี้อย่างเคร่งครัด รวมถึง
 แนวปฏิบัติเรื่องการตรวจทานความถูกต้องของบทแปลฉบับภาษาเยอรมันแบบลดทอน
 ความซับซ้อนโดยกลุ่มผู้อ่านปฐมภูมิก่อนจัดพิมพ์อีกด้วย ด้านนักวิชาการได้ให้
 คำจำกัดความภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนว่าเป็นนิยามหนึ่งของภาษา
 เยอรมันซึ่งมีการลดทอนความซับซ้อนในด้านคำศัพท์ วากยสัมพันธ์ และองค์ความรู้
 พื้นฐานทั่วไป (Knowledge of the World) ด้วยกลวิธีต่างๆ เช่น การเลือกใช้
 คำศัพท์พื้นฐานแทนการใช้คำศัพท์เฉพาะทาง การหลีกเลี่ยงการใช้กรรมวาจกและ
 ประโยคความซ้อน เป็นต้น ในขณะเดียวกันยังมีการเสริมคำอธิบายคำศัพท์หรือ
 ตัวอย่างสถานการณ์เฉพาะเพื่อให้ผู้อ่านโดยเฉพาะผู้ที่มีความบกพร่องสามารถ
 ทำความเข้าใจด้วยบทได้ดียิ่งขึ้น (Bredel & Maaß, 2016, pp. 11–12; Schubert,
 2014, p. 211) อย่างไรก็ตาม นักวิชาการต่างมีความเห็นว่าแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการ
 ถ่ายทอดความเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนที่ปรากฏในปัจจุบันส่วน
 ใหญ่มีกรรวบรวมจากประสบการณ์จริงซึ่งขาดข้อสนับสนุนทางวิชาการหรืองานวิจัย
 มารองรับ ข้อเสนอเกี่ยวกับการถ่ายทอดความมักเขียนไว้อย่างกว้างๆ ทำให้เกิด
 ความไม่ชัดเจนในการถ่ายทอดความเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน
 เช่น แนวปฏิบัติจากกลุ่มเครือข่ายภาษาแบบลดทอนความซับซ้อนกำหนดให้ใช้
 “คำศัพท์ที่เป็นที่รู้จักกันดี” (Benutzen Sie bekannte Wörter.) (Netzwerk Leichte
 Sprache, 2013, p. 5) แต่ไม่ได้อธิบายรายละเอียดเชิงลึกกว่า นิยามของ “คำศัพท์ที่
 รู้จักกันดี” นั้นคืออะไร บางครั้งการเลือกใช้คำศัพท์เฉพาะอาจจะทำให้เข้าใจความ
 หมายของสิ่งที่ต้องการสื่อได้ดีกว่าการใช้คำศัพท์ทั่วไป อีกตัวอย่างหนึ่งคือข้อเสนอ
 ที่ว่าให้เขียนประโยคที่สั้น (Schreiben Sie kurze Sätze.) (Netzwerk Leichte
 Sprache, 2013, p. 17) โดยไม่ได้ให้คำอธิบายเพิ่มเติมเรื่องความสั้นยาวของประโยค
 ทำให้เกิดการตีความข้อเสนอแนะอย่างหลากหลายนำไปสู่มาตรฐานที่ไม่เท่ากันใน

การถ่ายทอดความเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน นอกจากนี้นักวิชาการยังให้ความเห็นเรื่องการตรวจสอบความถูกต้องของตัวบทภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนว่าควรใช้เกณฑ์การประเมินทางภาษาซึ่งมีทฤษฎีในการวัดมากกว่าการตรวจสอบโดยกลุ่มผู้มีความบกพร่องทางภาษาและการเรียนรู้ (Bredel & Maaß, 2016, p. 107; Maaß, 2015, pp. 58-59, 164-168)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาวิจัยเรื่องแนวปฏิบัติในการถ่ายทอดความเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนโดยผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขเนื่องจากเห็นว่าเป็นรูปประโยคที่มีความสำคัญต่อการตีความเนื้อหาของตัวบทและเจตนารมณ์ในการสื่อสาร หากผู้รับสารไม่สามารถเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างประโยคต่างๆ ที่ปรากฏในตัวบทอาจทำให้เกิดการตีความตัวบทแตกต่างจากเนื้อหาที่แท้จริงของตัวบทนั้นๆ (Breindl & Waßner, 2006, pp. 48-52) รวมทั้งลักษณะทางวากยสัมพันธ์ของประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขในภาษาเยอรมันบางส่วนกลับขัดแย้งกับข้อปฏิบัติการถ่ายทอดความเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ ประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขในภาษาเยอรมันมักจะเป็นประโยคความรวมหรือความซ้อนที่มีอนุประโยค แต่แนวปฏิบัติในการถ่ายทอดความเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน ตัวอย่างเช่น แนวปฏิบัติจากมหาวิทยาลัยฮิลเดสไฮม์ (Universität Hildesheim) กลับแนะนำให้หลีกเลี่ยงการใช้อนุประโยคในตัวบทภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน ด้วยเหตุนี้ประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขจึงมีความน่าสนใจควรค่าแก่การศึกษาว่าผู้แปลใช้กลวิธีใดบ้างในการถ่ายทอดความประโยคเหล่านี้เป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน นอกจากนี้ยังศึกษาถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการถ่ายทอดความอีกด้วย อันจะนำไปสู่การพัฒนาแนวปฏิบัติในการถ่ายทอดความภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนที่ไม่ได้เกิดจากการปฏิบัติเพียงอย่างเดียวแต่ยังมีการศึกษาวิจัยรองรับเพื่อความน่าเชื่อถือต่อไป

สมมุติฐานของงานวิจัยชิ้นนี้ คือ กลวิธีการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขที่พบบ่อยที่สุด คือ การสรุปความเพื่อรักษาความหมายของ

ต้นฉบับ (Denotative Equivalence) กลวิธีเชิงโครงสร้างที่พบบ่อยในการถ่ายทอดความ
 ประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขในตัวบทภาษาเยอรมันแบบลดทอน
 ความซับซ้อน คือ การเชื่อมความโดยไม่ใช้คำสันธาน และการเชื่อมประโยคความเดียว
 ให้เป็นประโยคความรวมโดยใช้คำสันธานและคำวิเศษณ์ และกลวิธีที่ทำให้เกิด
 ปัญหาในการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขให้เป็นภาษา
 เยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน คือ การใช้คำสันธานเชื่อมประโยคความเดียวให้
 เป็นประโยคความซ้อน และการใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นระหว่างประโยคหลักและ
 ประโยคย่อย ซึ่งเป็นกลวิธีที่ไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่แพร่หลายและได้รับการ
 ยอมรับ

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันมีแนวปฏิบัติการถ่ายทอดความเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความ
 ซับซ้อนจากหลากหลายแหล่งที่มา แนวปฏิบัติที่ใช้กันอย่างแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับ
 ได้แก่ (1) แนวปฏิบัติการถ่ายทอดความจากพระราชบัญญัติการเข้าถึงข้อมูล
 อย่างเสรีไร้ข้อจำกัด (Verordnung zur Schaffung barrierefreier Informationstechnik
 nach dem Behindertengleichstellungsgesetz; BITV 2.0) (2) แนวปฏิบัติการ
 ถ่ายทอดความของกลุ่มเครือข่ายภาษาแบบลดทอนความซับซ้อน (Netzwerk
 Leichte Sprache) (3) แนวปฏิบัติการถ่ายทอดความขององค์กรเพื่อการมีส่วนร่วม
 แห่งยุโรป (Inclusion Europe) และ (4) แนวปฏิบัติการถ่ายทอดความของสถาบันวิจัย
 ภาษาแบบลดทอนความซับซ้อนแห่งมหาวิทยาลัยฮิลเดสไฮม์ (Forschungsstelle
 Leichte Sprache der Universität Hildesheim)

แนวปฏิบัติการถ่ายทอดความลำดับที่ 1-3 เกิดจากการรวบรวมข้อมูลจาก
 การปฏิบัติจริง ในขณะที่แนวปฏิบัติจากสถาบันวิจัยภาษาแบบลดทอนความซับซ้อน
 แห่งมหาวิทยาลัยฮิลเดสไฮม์พัฒนามาจากแนวปฏิบัติการถ่ายทอดความลำดับที่ 1-3
 โดยมีการศึกษาวิจัยในเชิงทฤษฎีทางภาษาศาสตร์สนับสนุน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน
 แนวปฏิบัติการถ่ายทอดความจากมหาวิทยาลัยฮิลเดสไฮม์นั้นยังไม่มีการใช้กัน

อย่างแพร่หลายเมื่อเทียบกับแนวปฏิบัติอื่นๆ ที่กล่าวไป

แนวปฏิบัติการถ่ายทอดความที่ได้รับความนิยมและใช้กันอย่างแพร่หลายมากที่สุดคือแนวปฏิบัติการถ่ายทอดความของกลุ่มเครือข่ายภาษาแบบลดทอนความซับซ้อน เนื่องจากกระทรวงแรงงานและสังคมแห่งเยอรมนี (Bundesministerium für Arbeit und Soziales) เลือกใช้แนวปฏิบัติการถ่ายทอดความนี้เป็นหลักในการสร้างตัวบทภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน ในขณะที่แนวปฏิบัติการถ่ายทอดความขององค์กรเพื่อการมีส่วนร่วมแห่งยุโรปนั้นกลับได้รับความนิยมในระดับสากลมากกว่าเพราะเป็นแนวปฏิบัติที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในประเทศสมาชิกในทวีปยุโรป ด้านแนวปฏิบัติจากพระราชบัญญัติการเข้าถึงข้อมูลอย่างเสรีไร้ข้อจำกัดนั้นไม่เป็นที่นิยมมากนักเพราะเสนอแนะเฉพาะแนวปฏิบัติการถ่ายทอดความสำหรับตัวบทบนสื่อออนไลน์เท่านั้น ส่วนแนวปฏิบัติการถ่ายทอดความจากสถาบันวิจัยภาษาแบบลดทอนความซับซ้อนแห่งมหาวิทยาลัยฮิลเดสไฮม์นั้นแม้จะได้รับการยอมรับในหมู่นักวิชาการมากกว่าแนวปฏิบัติอื่นแต่ยังต้องใช้เวลาในการเผยแพร่เพื่อให้มีการอย่างแพร่หลายมากขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบแนวปฏิบัติการถ่ายทอดความจากองค์กรต่างๆ จะพบว่ามีส่วนที่เหมือนและแตกต่างกัน สามารถจำแนกได้เป็น 6 ด้านใหญ่ๆ ที่มีเนื้อหาโดยสรุปดังนี้

2.1 การจัดวางหน้ากระดาษและรูปแบบเอกสาร (Page Layout and Design)

แนวปฏิบัติทั้งหมดเสนอแนะเรื่องการจัดวางหน้ากระดาษและรูปแบบเอกสารไปในทางเดียวกัน กล่าวคือ แนะนำให้ใช้ตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่กว่า 14 พอยต์ (Point) ตัวอักษรที่ใช้ต้องเป็นชนิดเดียวกันทั้งตัวบทและเป็นตัวอักษรแบบไม่มีเชิง (Sans Serif) ขึ้นบรรทัดใหม่ทุกครั้งที่เริ่มประโยค ไม่ควรตัดคำที่ท้ายประโยค และภาพประกอบที่ใช้ควรสอดคล้องกับเนื้อหา ความ อย่างไรก็ตามยังมีข้อแนะนำบางประการที่แตกต่างกัน เช่น แนวปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนนั้นกำหนดให้ใช้ตัวหนาในการเน้นข้อความ และกำหนดให้กระดาษ

ต้องมีความหนาแน่นมากกว่า 80 แกรม ในขณะที่แนวปฏิบัติอื่นไม่มีข้อกำหนดเรื่องดังกล่าว เป็นต้น

2.2 อักษรวิธีวิทยา (Orthography)

แนวปฏิบัติส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะไปในทางเดียวกันในด้านอักษรวิธีวิทยา เช่น หลีกเลี่ยงการใช้เครื่องหมายวรรคตอน อาทิ เครื่องหมายจุลภาค (,) และ เครื่องหมายอัฒประกาศ (")² และไม่อนุญาตให้ใช้เครื่องหมายพิเศษ เช่น เครื่องหมายบอกย่อหน้ากฎหมาย (§) และเครื่องหมายร้อยละ (%) ด้านตัวเลขแนะนำให้ใช้ตัวเลขอารบิก อย่างไรก็ตามยังมีข้อถกเถียงเรื่องแนวปฏิบัติในการอธิบายค่าสถิติซึ่งปัจจุบันยังไม่มีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ แนวปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนกำหนดให้หลีกเลี่ยงการบอกร้อยละโดยสิ้นเชิง ในขณะที่องค์กรเพื่อการมีส่วนร่วมแห่งยุโรปเสนอให้เปลี่ยนจำนวนร้อยละเป็นคำว่า ‘มาก’ หรือ ‘น้อย’ ด้านสถาบันวิจัยภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนแห่งมหาวิทยาลัยฮิลเดสไฮม์เสนอว่าให้พิจารณาจากชนิดของตัวบทและความจำเป็นของการบอกร้อยละต่อความเข้าใจตัวบทโดยรวมเป็นหลัก

2.3 ระบบคำและหน่วยคำ (Morphology)

แนวปฏิบัติส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าควรแบ่งคำประสมที่ในภาษาเยอรมันให้เขียนต่อเนื่องกันเป็นคำเดียว เช่น Bundesgleichstellungsgesetz (กฎหมายเพื่อความเสมอภาคแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐ) ควรเขียนเป็น Bundes-Gleichstellungs-Gesetz หรือ Bundes-gleichstellungs-gesetz เพื่อให้ผู้อ่านสามารถแยกส่วนประกอบของคำได้รวดเร็วและเข้าใจความหมายได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีข้อถกเถียง

² เครื่องหมายอัฒประกาศแบบเยอรมันนั้นเครื่องหมายอัฒประกาศเปิดจะอยู่ด้านล่าง และเครื่องหมายอัฒประกาศปิดจะอยู่ด้านบน

เรื่องความเหมาะสมของเครื่องหมายยัติภังค์ (-) และเครื่องหมายจุดกลางบรรทัด (•) ในการแบ่งคำที่ดูผิดแผกไปจากการใช้ภาษาทั่วไป นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้หลีกเลี่ยงการแสดงความเป็นเจ้าของ (Genitiv) เพราะทำให้นามวลีมีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นทั้งในด้านโครงสร้างและด้านเนื้อหา

ในส่วนของการบอกเล่าเหตุการณ์ในอดีตนั้น ได้มีข้อเสนอแนะให้เลือกใช้รูปกริยาอดีตกาลแบบ Perfekt มากกว่ารูปกริยาอดีตกาลแบบ Präteritum เนื่องจากเป็นที่คุ้นชินในหมู่ผู้ใช้ภาษาเยอรมันมากกว่า (Kunkel-Razum et al. 2009, p. 514) นอกจากนี้รูปกริยาอดีตกาลแบบ Perfekt ยังเป็นรูปกริยาซึ่งประกอบด้วยกริยาหลายส่วน (analytical)³ ที่ต่างทำหน้าที่บอกข้อมูลทางไวยากรณ์เรื่องบุรุษ พจน์ กาล มาลา และวากยัตยต่างจากรูปกริยาอดีตกาลแบบ Präteritum ซึ่งเป็นรูปกริยาแบบที่แสดงข้อมูลทางไวยากรณ์ทั้งหมดไว้ภายในคำเดียว (synthetical)⁴ ทำให้รูปกริยาอดีตกาลแบบ Präteritum นั้น ซับซ้อนกว่ารูปกริยาอดีตกาลแบบ Perfekt (Bredel & Maaß, 2016, p. 418; Kunkel-Razum et al., 2009, pp. 430-432, 496-566)

³ รูปกริยาอดีตกาลแบบ Perfekt ประกอบด้วยคำกริยาช่วยและกริยาแท้รูป Partizip Perfekt (Past Participle) ซึ่งอยู่ท้ายประโยค

เช่น	Es	hat	gestern	ge-regn-et.
	it	have[AUX.3SG]	yesterday	PTCP-rain-CIRC.
	‘เมื่อวานฝนตก’			

⁴ รูปกริยาอดีตกาลแบบ Präteritum เป็นรูปคำกริยาแท้ที่ผันรูปด้วยการเติมปัจจัย -te หรือเปลี่ยนรูปสระภายในคำ

เช่น	Es	regn-ete	gestern.
	it	rain-PST.3SG	yesterday.
	‘เมื่อวานฝนตก’		

2.4 ศัพท์วิทยา (Lexis)

แนวปฏิบัติส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าไม่ควรใช้คำศัพท์เฉพาะทางและคำศัพท์ภาษาต่างประเทศในตำบพภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน หากมีความจำเป็นต้องใช้คำศัพท์ยากควรเสริมคำอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อถกเถียงเรื่องความเหมาะสมของการแทรกข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อขยายความ รวมทั้งการใช้สัญลักษณ์ในตำบพภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนอยู่

2.5 วากยสัมพันธ์ (Syntax)

แนวปฏิบัติเกือบทั้งหมดเสนอแนะให้หลีกเลี่ยงการใช้กรรมวาจกและการใช้รูปปฏิเสธในตำบพภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน นอกจากนี้ ยังแนะนำให้ใช้ประโยคความเดียวที่สั้น กระชับ และหลีกเลี่ยงการใช้ประโยคความรวมและความซ้อน ข้อเสนอแนะข้อหลังนี้ส่งผลถึงเรื่องการใช้คำเชื่อมความ เพราะคำเชื่อมความส่วนใหญ่จะทำให้ประโยคความเดียวกลายเป็นประโยคความรวมหรือความซ้อน

แนวปฏิบัติขององค์กรต่างๆ ได้เสนอแนะเรื่องการใช้คำเชื่อมไว้หลากหลาย อาทิ แนวปฏิบัติจากองค์กรเพื่อการมีส่วนร่วมแห่งยุโรประบุว่าห้ามใช้คำเชื่อม “und” (และ) (Inclusion Europe, 2009, p. 17) แต่ไม่ได้กล่าวถึงการใช้คำเชื่อมตัวอื่นๆ ในทางกลับกัน แนวปฏิบัติจากกลุ่มเครือข่ายภาษาแบบลดทอนความซับซ้อนกลับอนุญาตให้ใช้คำสันธานเชื่อมประโยคความรวม เช่น und (และ) oder (หรือ) aber (แต่) และคำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อน ได้แก่ wenn (ถ้า) weil (เพราะ) ได้ แต่มีข้อแม้ว่าต้องวางคำเชื่อมเหล่านี้ไว้ที่ตำแหน่งแรกสุดของประโยคและต้องเปลี่ยนโครงสร้างประโยคจากประโยคความรวมหรือประโยคความซ้อนเป็นประโยคความเดียว (Netzwerk Leichte Sprache, 2013, p. 18) อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประโยคเช่นนี้ขัดกับหลักไวยากรณ์ของภาษาเยอรมันมาตรฐานจึงต้องมีการศึกษาถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสมต่อไป ทางด้านแนวปฏิบัติ

การถ่ายทอดความจากสถาบันวิจัยภาษาแบบลดทอนความซับซ้อนแห่งมหาวิทยาลัยฮิลเดสไฮม์นั้นได้เสนอแนะให้หลีกเลี่ยงการใช้คำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อน เช่น weil (เพราะ) หรือ wenn (ถ้า) โดยสิ้นเชิง และเสนอให้ใช้คำวิเศษณ์เชื่อมความ เช่น deshalb (ดังนั้น), dann (จึง), nämlich (เพราะ) แทน (Maaß, 2015, pp. 109-118)

2.6 ภาษาศาสตร์ข้อความต่อเนื่อง (Text Linguistics)

แนวปฏิบัติการถ่ายทอดความให้คำแนะนำการถ่ายทอดความตัวบทจากภาษาเยอรมันมาตรฐานเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนว่า ผู้แปลจะต้องนำข้อมูลสำคัญไว้ส่วนต้นของประโยค นอกจากนี้ไม่ควรมีการหลีกคำ คำที่ใช้เรียกคน สัตว์ สิ่งของ ควรใช้คำเดียวกันตลอดทั้งตัวบท เพราะจะทำให้ผู้อ่านที่มีความบกพร่องฯ สามารถเข้าใจตัวบทได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้แปลยังสามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างและลดทอนเนื้อหาของตัวบทหลายทางเพื่อให้เหมาะสมกับผู้รับสารได้ ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งและถือเป็นเอกลักษณ์หนึ่งของภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนซึ่งควรค่าแก่การศึกษาวิจัยต่อไป

สำหรับงานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาเฉพาะแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไข โดยได้แบ่งโครงสร้างประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขตามหลักไวยากรณ์ภาษาเยอรมัน ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่

- (1) การบอกเหตุผลและเงื่อนไขโดยไม่ใช้คำเชื่อม
- (2) การบอกเหตุผลและเงื่อนไขโดยใช้คำเชื่อม

การบอกเหตุผลและการบอกเงื่อนไขแบบใช้คำเชื่อมนั้นยังสามารถแบ่งย่อยได้ตามประเภทของคำเชื่อม ได้แก่ การเชื่อมความโดยใช้คำสันธาน⁵ ซึ่งจะทำให้เกิด

⁵ คำสันธาน คือ คำที่ใช้เชื่อมประโยค ส่วนประกอบของประโยค หรือ ส่วนของประโยค โดยที่ไม่ถือเป็นส่วนประกอบของประโยค (Constituent) (Kunkel-Razum et al. 2009, pp. 619, 621, 886)

ประโยคความรวม⁶ หรือประโยคความซ้อน⁷ และการเชื่อมความโดยใช้คำวิเศษณ์⁸ สามารถสรุปออกมาได้เป็น 3 ประเภทย่อย ดังนี้

(2.1) การบอกเหตุผลและเงื่อนไขโดยใช้คำสันธานเชื่อมประโยคความรวม (Coordinating Conjunction) เช่น *denn* (เพราะ) เป็นต้น คำสันธานลักษณะนี้จะไม่นับเป็นส่วนประกอบ (Constituent) ของमुख्यประโยคย่อย ดังนั้นจึงถือว่าคำกริยาในประโยคที่นำหน้าด้วยคำสันธานเชื่อมประโยคความรวมอยู่ที่ตำแหน่งที่สองของประโยค การลำดับคำในประโยคจึงเป็นแบบ ประธาน กริยา กรรม (SVO) ซึ่งเป็นรูปแบบโครงสร้างประโยคบอกเล่าพื้นฐานในภาษาเยอรมัน (Brinkmann, 1971, p. 477)

ตัวอย่างที่ 1

Wir *geh-en* *nicht raus*,

we *go-PRS.1PL* *not out*,

‘พวกเราไม่ออกไปข้างนอก’

denn *es regn-et* *sehr stark*.

because *it rain-PRS.1SG* *very heavily*.

‘เพราะฝนตกหนักมาก’

(2.2) การบอกเหตุผลและเงื่อนไขโดยใช้คำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อน (Subordinating Conjunction) เช่น *weil* (เพราะ) และ *wenn* (ถ้า) คำกริยาในประโยคที่นำหน้าด้วยคำสันธานลักษณะนี้จะอยู่ตำแหน่งสุดท้ายของประโยค การลำดับคำ

⁶ ประโยคความรวม คือ ประโยคที่ประกอบด้วยमुख्यประโยคประโยคมากกว่าหนึ่งประโยค (Kunkel-Razum et al., 2009, p. 1021)

⁷ ประโยคความซ้อน คือ ประโยคที่ประกอบด้วยอนุประโยคที่ขึ้นตรงกับमुख्यประโยคอย่างน้อย 1 ประโยค (Kunkel-Razum et al., 2009, p. 1021)

⁸ คำวิเศษณ์เชื่อมความ คือ คำที่ใช้เชื่อมประโยคสองประโยคเข้าด้วยกัน โดยคำวิเศษณ์เชื่อมความนั้นถือเป็นส่วนประกอบ (Constituent) ของประโยค (Kunkel-Razum et al., 2009, pp. 584, 619)

ในประโยคจึงเป็นแบบ ประธาน กรรม กริยา (SOV) ทำให้ประโยคมีความซับซ้อน และทำความเข้าใจได้ยากกว่า (Eisenberg, 2013, pp. 4-5)

ตัวอย่างที่ 2 Wir *geh-en nicht raus*,
 we go-PRS.1PL not out,
 ‘พวกเราไม่ออกไปข้างนอก’
 weil es sehr stark regn-et.
 because it very heavily rain-PRS.3SG.
 ‘เพราะฝนตกหนักมาก’

(2.3) การบอกเหตุผลและเงื่อนไขโดยใช้คำวิเศษณ์เชื่อมความ (Conjunctive Adverb) เช่น deshalb (ดังนั้น) deswegen (ดังนั้น) dann (จึง) ทำให้ประโยคที่น่าหน้าด้วยคำวิเศษณ์เชื่อมความจะเป็นประโยคความเดียวที่มีเนื้อความเชื่อมโยงกับประโยคก่อนหน้า มีการเรียงลำดับคำในประโยคเป็น คำวิเศษณ์เชื่อมความกริยาประธาน กรรม ([Conj.-Adv]VSO) หรือ ประธาน กริยา คำเชื่อม กรรม (SV[Conj.-Adv]O)

ตัวอย่างที่ 3

<i>Es regn-et</i>	<i>sehr stark.</i>
it rain-PRS.3SG	very heavily.
'ฝนตกหนักมาก'	
<i>Deshalb</i>	<i>geh-en wir nicht raus.</i>
therefore	go-PRS.1PL we not out.
'ดังนั้นพวกเราจึงไม่ออกไปข้างนอก'	

จากการศึกษาแนวปฏิบัติการถ่ายทอดความภาษาเยอรมันแบบลดทอน ความซับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไข เช่น แนวปฏิบัติด้านอักษรรีวียาและวากยสัมพันธ์ พบว่า ข้อกำหนดส่วนใหญ่เป็นเพียง

คำแนะนำโดยกว้าง ขาดคำอธิบายความเพิ่มเติมหรือตัวอย่างประกอบที่ชัดเจน นอกจากนี้ แนวปฏิบัติจากสถาบันต่างๆ กลับขัดแย้งกันเองในบางประเด็นดังตัวอย่างที่ได้นำเสนอไป เป็นผลให้ผู้ถ่ายทอดความต้องใช้วิจารณญาณของตนเองในการตีความและพิจารณาถึงความเหมาะสมในการแปล ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการศึกษาเรื่องดังกล่าวเพื่อพัฒนาให้แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขนั้นชัดเจนเพื่อให้สามารถถ่ายทอดความได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ที่ต้องพึ่งพาภาษาแบบลดทอนความซับซ้อน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีวิจัย

ในการศึกษาการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน ผู้วิจัยได้สร้างคลังข้อมูลภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนจากตัวบทที่คัดสรรแล้วที่มีตัวบทต้นทาง⁹ เป็นภาษาเยอรมันมาตรฐานและตัวบทปลายทาง¹⁰ เป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน 4 คู่ตัวบท กล่าวคือ ตัวบทต้นทางภาษาเยอรมันมาตรฐาน 4 ตัวบท และตัวบทปลายทางภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน 4 ตัวบท รวมทั้งสิ้น 8 ตัวบท¹¹ ตัวบททั้งหมดเป็นเอกสารประชาสัมพันธ์ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงแรงงานและสังคมแห่งเยอรมนี เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2561 เอกสารทั้งหมดมีเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิที่ผู้พิการควรจะได้รับหรือเป็นข้อมูลสำหรับผู้พิการควรทราบ ได้แก่

⁹ ตัวบทต้นทาง (Source Text) หมายถึง ตัวบทที่เป็นต้นฉบับในการแปลและใช้ภาษาต้นทาง (Source Language) ในการเขียน

¹⁰ ตัวบทปลายทาง (Target Text) หมายถึง ตัวบทฉบับแปลเป็นภาษาปลายทาง (Target Language) ซึ่งในที่นี้ได้แก่ภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน

¹¹ ในวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มจะทำการศึกษาคู่ตัวบทต้นทาง 7 ตัวบทและตัวบทปลายทางอีก 7 ตัวบท รวมทั้งสิ้น 14 ตัวบท

(1) เอกสารเรื่องเงินช่วยเหลือตามความต้องการส่วนตัวของผู้พิการ (Das persönliche Budget für Menschen mit Behinderungen)

(2) เอกสารเรื่องแผนพัฒนาแห่งชาติเพื่อรับรองอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิผู้พิการ (Der Nationale Aktionsplan der Bundesregierung zur Umsetzung der UN-Behindertenrechtskonvention)

(3) เอกสารเรื่องอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการแห่งสหประชาชาติ (Übereinkommen der Vereinten Nationen über die Rechte von Menschen mit Behinderungen)

(4) เอกสารเรื่องประกันสังคม พ.ศ. 2561 (Soziale Sicherung im Überblick 2018)

เมื่อรวบรวมตัวบททั้งหมดมาจัดทำเป็นคลังข้อมูลภาษาจะได้คลังข้อมูลที่มีขนาด 1,017 หน้า 213,506 คำ โดยเป็นจำนวนคำในตัวบทต้นทางทั้งหมด 171,930 คำ และจำนวนคำในฉบับทบทวนทั้งหมด 41,576 คำ¹² จากนั้นจึงทำการเปรียบเทียบตัวบทต้นทางและฉบับทบทวนเพื่อหาข้อประโยคที่มีความหมายเหมือนกันและเป็นข้อประโยคที่มีการแสดงการบอกเหตุผลหรือการบอกเงื่อนไข จากนั้นจึงทำการเปรียบเทียบคู่ตัวบทดังกล่าวทั้งในเชิงโครงสร้างและเนื้อหา ได้เป็นผลการวิจัยดังที่จะกล่าวถึงในส่วนต่อมา

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยโดยภาพรวมแสดงให้เห็นว่า การถ่ายทอดความให้เป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนนั้นใช้กลยุทธ์การถ่ายทอดความแบบสรุปความ

¹² เนื่องด้วยข้อจำกัดเรื่องจำนวนตัวบทภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนและปัญหาเรื่องคู่เทียบตัวบทต้นทางภาษาเยอรมันมาตรฐานและตัวบทปลายทางภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน ทำให้คลังข้อมูลภาษาที่ใช้ในการวิเคราะห์ในงานวิจัยชิ้นนี้ยังมีขนาดไม่ใหญ่นัก อย่างไรก็ตามขนาดของคลังข้อมูลอาจมีการพัฒนาได้หากในอนาคตมีการผลิตตัวบทต้นทางภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

เพื่อรักษาความหมายของต้นฉบับ (Denotative Equivalence) และกลยุทธการถ่ายทอดความแบบเน้นการปฏิบัติจริง (Pragmatic Equivalence) โดยให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดเนื้อหาของตัวบทต้นทางมากกว่าการรักษาโครงสร้างทางภาษา อย่างไรก็ตาม พบว่าผู้แปลมีการลดทอนความซับซ้อนโดยการละเนื้อความส่วนใหญ่ของตัวบทต้นทางอีกด้วย การละเนื้อความนี้เป็นกลยุทธที่เป็นไปตามคำแนะนำการถ่ายทอดความภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน ตัวอย่างที่ 4 แสดงให้เห็นกลยุทธการถ่ายทอดความแบบสรุปความเพื่อรักษาความหมายของต้นฉบับ และกลยุทธการถ่ายทอดความแบบเน้นการปฏิบัติจริง จากตัวอย่างผู้แปลได้ถ่ายทอดคำว่า Nichtdiskriminierung (การเลือกปฏิบัติ) โดยการใช้วิธีการอธิบายความในตัวบทปลายทาง

ตัวอย่างที่ 4

ตัวบทต้นทาง	ตัวบทปลายทาง
b) die Nichtdiskriminierung; (b) การเลือกปฏิบัติ)	Niemand darf schlechter behandelt werden, weil er behindert ist. (ไม่ควรมีใครได้รับการปฏิบัติที่ไม่ดีเพราะเขาพิการ)

ด้านการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไข ผลการวิเคราะห์ประโยคจากคลังข้อมูลภาษาพบการบอกเหตุผลจำนวน 92 ตัวอย่างและการบอกเงื่อนไขจำนวน 347 ตัวอย่าง ลักษณะประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขในภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนที่พบสามารถจำแนกออกได้เป็นสองประเภทใหญ่ สามประเภทย่อย ตามหลักไวยากรณ์ภาษาเยอรมันมาตรฐานดังที่ได้นำเสนอไปแล้วข้างต้น แต่จะมีความแตกต่างในรายละเอียดปลีกย่อยบางประเด็น ดังจะกล่าวต่อไป

4.1 การถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลหรือบอกเงื่อนไขโดยไม่ใช้คำเชื่อม

จากการวิเคราะห์คลังข้อมูลภาษาพบตัวอย่างการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลหรือบอกเงื่อนไขโดยไม่ใช้คำเชื่อม 17 ตัวอย่าง รูปประโยคบอกเหตุผลหรือบอกเงื่อนไขที่ไม่ใช้คำเชื่อมเป็นรูปประโยคที่ตรงตามแนวปฏิบัติการถ่ายทอดความเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนมากที่สุด เพราะมีลักษณะเป็นประโยคความเดียวที่มีคำกริยาอยู่ในตำแหน่งที่สอง และไม่มีเครื่องหมายจุลภาคคั่นระหว่างประโยค อย่างไรก็ตามการถ่ายทอดความในลักษณะนี้จะพบได้น้อยกว่าการถ่ายทอดความโดยใช้คำเชื่อมอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ จากตัวอย่างทั้งหมด 439 ตัวอย่าง เป็นตัวอย่างการถ่ายทอดความโดยใช้คำเชื่อม 422 ตัวอย่าง และเป็นตัวอย่างการถ่ายทอดความโดยไม่ใช้คำเชื่อมเพียง 17 ตัวอย่าง คิดได้เป็นอัตราส่วนร้อยละ 3.88 จากตัวอย่างทั้งหมด สาเหตุเป็นเพราะการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขโดยไม่ใช้คำเชื่อมนั้นต้องอาศัยประสบการณ์และการตีความของผู้อ่านในการทำความเข้าใจ (Breindl & Waßner, 2006, pp. 55-63; Weiss, 1982, p.247) ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคสำหรับกลุ่มผู้อ่านปฏุมภูมิของภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนได้

ตัวอย่างที่ 5¹³ *Manchmal brauch-en Mensch-en mit*
 sometimes need-PRS.3PL person-NOM.PL with
Behinderung auch besonder-e Hilf-en.
 disability also special-AKK.PL help-PL
 ‘ในบางครั้งผู้พิการอาจต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ’
Deutschland muss für dies-e
 Germany must[PRS.3SG] for this-AKK.PL
Hilf-en sorg-en.
 help-AKK.PL provide-INF
 ‘ประเทศเยอรมนีต้องจัดเตรียมความช่วยเหลือเหล่านี้ไว้ให้’

ตัวอย่างที่ 5 แสดงให้เห็นว่าผู้แปลเลือกใช้การถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลโดยไม่ใช้คำเชื่อม เพราะตัวเนื้อความนั้นแสดงความเป็นเหตุเป็นผลอย่างชัดเจนในตัวเองแล้ว อย่างไรก็ตามผู้อ่านต้องเป็นผู้เชื่อมโยงความเป็นเหตุและผลของเนื้อความในทั้งสองประโยคโดยใช้ความสามารถในการตีความทางภาษาของตนเอง

4.2 การถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลหรือบอกเงื่อนไขโดยใช้คำเชื่อม

จากการศึกษาคลังข้อมูลภาษาพบการถ่ายทอดความแบบใช้คำเชื่อม 422 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 96.12 จากทั้งหมด การถ่ายทอดความด้วยคำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อน เช่น *wenn* (ถ้า) และ *weil* (เพราะ) ที่มีการลำดับคำในประโยค

¹³ เนื่องจากการถ่ายทอดความเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนมีการใช้กลยุทธ์การถ่ายทอดความแบบสรุปความเพื่อรักษาความหมายของต้นฉบับ (Denotative Equivalence) และกลยุทธ์การถ่ายทอดความแบบเน้นการปฏิบัติจริง (Pragmatic Equivalence) ทำให้ตัวอย่างกลยุทธ์การถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขในภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนส่วนใหญ่ไม่มีคู่เทียบเคียงในต้นฉบับทาง

แบบ ประธาน กรรม กริยา (SOV) สามารถพบได้บ่อยที่สุด โดยพบจำนวน 366 ตัวอย่าง จากทั้งหมด 439 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 83 (โดยประมาณ) กลวิธีการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลหรือบอกเงื่อนไขที่พบได้บ่อยรองลงมาคือ การใช้คำวิเศษณ์เชื่อมความ เช่น *deshalb* (ดังนั้น) *dann* (จึง) เป็นต้น โดยพบจำนวน 55 ตัวอย่าง จากทั้งหมด 439 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 13 (โดยประมาณ) ส่วนกลวิธีการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลหรือบอกเงื่อนไขด้วยคำสันธานเชื่อมประโยคความรวม เช่น *denn* (เพราะ) ที่มีโครงสร้างประโยคแบบ ประธาน กรรม กรรม (SVO) กลับพบเพียงหนึ่งตัวอย่างเท่านั้น

เหตุผลที่พบการใช้คำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อนมากกว่าคำวิเศษณ์เชื่อมความอาจเป็นเพราะคำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อนแสดงความเชื่อมโยงทั้งทางด้านความหมายและด้านวากยสัมพันธ์ระหว่างประโยค แต่คำวิเศษณ์เชื่อมความนั้นแสดงเพียงความสัมพันธ์เชิงความหมาย แต่อาจไม่แสดงความสัมพันธ์เชิงวากยสัมพันธ์ระหว่างประโยค (Blühdorn, 2006, pp. 269-271) อย่างไรก็ตาม คำสันธานเชื่อมประโยคความรวมกลับพบการใช้บ่อยที่สุดถึงแม้จะแสดงความเชื่อมโยงทั้งด้านความหมายและวากยสัมพันธ์ระหว่างประโยคก็ตาม เหตุเพราะในภาษาเยอรมันไม่มีการใช้คำสันธานเชื่อมประโยคความรวมในการบอกเงื่อนไข ด้านการบอกเหตุผลมีคำสันธานเชื่อมประโยคความรวมที่สามารถนำมาใช้ได้จำนวน 1 คำ คือ *denn* (เพราะ) อย่างไรก็ตามคำสันธาน *denn* (เพราะ) กลับมีลักษณะการใช้ที่เฉพาะตัว กล่าวคือโดยทั่วไปแล้วจะใช้เป็นคำเชื่อมเพื่อบอกเหตุผลในภาษาเขียนและเนื้อความทั้งเหตุและผลเป็นเนื้อความใหม่สำหรับผู้รับสาร (Blühdorn, 2006, p. 260)

ตารางที่ 1

จำนวนตัวอย่างการถ่ายทอดความโดยใช้คำเชื่อม จำแนกตามประเภทของคำเชื่อม

ประเภทของคำเชื่อม	คำเชื่อม	จำนวน	รวม	ร้อยละ ¹⁴
คำสันธานเชื่อมประโยคความรวม	denn (เพราะ)	1	1	0.23
คำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อน	wenn (ถ้า)	332	366	83.37
	wenn ... , dann ... (ถ้า ... ก็ ...)	2		
	weil (เพราะ)	32		
คำวิเศษณ์เชื่อมความ	dann (จึง)	10	55	12.52
	deshalb (ดังนั้น)	18		
	darum (ดังนั้น)	14		
	deswegen (ดังนั้น)	13		
รวม		422	422	96.12

4.2.1 การถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลหรือบอกเงื่อนไขด้วยคำสันธานเชื่อมประโยคความรวม

กลวิธีการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลหรือประโยคบอกเงื่อนไขด้วยคำสันธานเชื่อมประโยคความรวมนั้นเป็นกลวิธีที่ไม่ขัดแย้งกับแนวปฏิบัติเรื่องการถ่ายทอดความเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนมากนัก เนื่องจากการลำดับคำในประโยคจะเป็นแบบ ประธาน กริยา กรรม (SVO) โดยคำกริยาอยู่ในตำแหน่งที่สองของประโยค อย่างไรก็ตามจากการศึกษาตัวอย่างจากคลังข้อมูลภาษาพบว่า การถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลหรือบอกเงื่อนไขด้วยคำสันธานเชื่อมประโยคความรวมนั้นปรากฏเพียงหนึ่งครั้งตามตัวอย่างต่อไปนี้

¹⁴ จำนวนร้อยละที่แสดงในตารางที่ 1 แสดงค่าเฉพาะการถ่ายทอดความโดยใช้คำเชื่อมเท่านั้น ซึ่งคิดรวมเป็นอัตราส่วนร้อยละ 96.12 จากตัวอย่างทั้งหมด

ตัวอย่างที่ 6 *Sie* *müss-en* *nicht so viel mach-en.*
 you must-PRS.2SG not so much do-INF
 ‘คุณไม่ต้องทำอะไรมาก’
Denn: *Der Chef mach-t* *alles*
because: the boss do-PRS.3SG everything
für Ihr-e *zusätzlich-e* *Rente.*
 for your-AKK.SG additional-AKK.SG pension
 ‘เพราะ: หัวหน้าของคุณจะดำเนินการเรื่องเงินบำนาญ
 เพิ่มเติมให้คุณ’

จากตัวอย่างที่ 6 จะเห็นได้ว่า การใช้คำสันธาน *denn* (เพราะ) ในประโยคที่ยกมามีลักษณะแตกต่างจากการใช้ในบริบทปกติ กล่าวคือ ทั้งประโยคเหตุและผลต่างเป็นประโยคความเดียว มีการแยกคำสันธานออกมาจากประโยคบอกเหตุและใช้เครื่องหมายทวิภาค (:) คั่นระหว่างคำสันธานและประโยคบอกเหตุ ในขณะที่ภาษาเยอรมันมาตรฐานจะไม่ใช้เครื่องหมายวรรคตอนหลังคำสันธาน แต่ใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) วางหน้าคำสันธานเพื่อเชื่อมประโยคบอกเหตุและผลเข้าด้วยกันเป็นประโยคความรวม

4.2.2 การถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลหรือบอกเงื่อนไขด้วยคำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อน

การถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลหรือบอกเงื่อนไขด้วยคำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อนเป็นกลวิธีที่พบได้มากที่สุดจากการศึกษาคลังข้อมูลภาษาคำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อนที่พบมากที่สุดคือคำสันธานบอกเงื่อนไข *wenn* (ถ้า) รองลงมาคือคำสันธานบอกเหตุผล *weil* (เพราะ) คำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อนที่พบน้อยที่สุดคือ *wenn ... , dann ...* (ถ้า ... ก็ ...)

แนวปฏิบัติของสถาบันวิจัยภาษาแบบลดทอนความซับซ้อนแห่งมหาวิทยาลัยฮิลเดสไฮมน์ไม่อนุญาตให้ใช้เครื่องหมายจุลภาค นอกจากนี้ยังห้ามการใช้อนุประโยค

ในตัวบทภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนโดยสิ้นเชิง (Maaß, 2015, pp.109-118) เพราะการวางตำแหน่งคำกริยาไว้ตำแหน่งสุดท้ายของอนุประโยคภาษาเยอรมันเป็นสาเหตุหนึ่งของความซับซ้อนของภาษา (Bredel & Maaß, 2016, p.384) นอกจากนี้ แนวปฏิบัติสามในสี่แนวปฏิบัติ ได้แก่ แนวปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายภาษาแบบลดทอนความซับซ้อน แนวปฏิบัติขององค์กรเพื่อการมีส่วนร่วมแห่งยุโรป และแนวปฏิบัติของสถาบันวิจัยภาษาแบบลดทอนความซับซ้อนแห่งมหาวิทยาลัยฮิลเดสไฮม์ ได้เสนอแนะว่า ประโยคหนึ่งควรมีเนื้อความเพียงเนื้อความเดียวเท่านั้น (Inclusion Europe, 2009, p.17; Maaß, 2015, pp.108-109; Netzwerk Leichte Sprache, 2013, p.17) ดังนั้นนักแปลบางส่วนจึงแก้ปัญหาในการแปลประโยคความซ้อนด้วยการแยกมุขยประโยคและอนุประโยคออกจากกัน ทำให้อนุประโยคกลายเป็นประโยคความเดียว นอกจากนี้ ยังมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างหรือลำดับคำในอนุประโยคความซ้อนดังตัวอย่างต่อไปนี้อีกด้วย

ตัวอย่างที่ 7

Dies-er Mensch ist aber
 this-NOM.SG person be[PRS.3.SG] but
erst behinder-t,
 first disable-PTCP
 ‘มนุษย์ผู้นี้จะเป็นผู้พิการ’

- *wenn er dies-es Problem für ein-e*
- *if he this-AKK.SG problem for a-AKK.SG*
lang-e Zeit hat.
long-AKK.SG time have[PRS.3SG]
- ‘ถ้าเขามีความบกพร่องติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน’

ในตัวอย่างที่ 7 พบว่ามีการใช้สัญลักษณ์นำหัวข้อ (Bullet) มาช่วยนำอนุประโยคความซ้อน ถึงแม้ว่าวิธีดังกล่าวอาจทำให้ผู้อ่านสามารถแบ่งเนื้อหาได้ง่ายขึ้น

แต่ไม่ได้ทำให้ความซับซ้อนด้านวากยสัมพันธ์ของประโยคลดลงมากนัก เพราะยังมีการใช้เครื่องหมายจุลภาคและคำกริยายังอยู่ลำดับสุดท้ายของประโยคดั้งเดิม

ตัวอย่างที่ 8	<i>Der Staat hilf-t</i>	<i>Eltern:</i>
	the state help-PRS.3SG	parents
	'รัฐช่วยเหลือพ่อแม่'	
	<i>Die wenig Geld hab-en.</i>	
	that less moneyhave-PRS.3PL	
	'ที่มีเงินน้อย'	
	<i>Wenn das Kind jünger als 25</i>	
	if the kid young-CMPR	than 25
	<i>Jahr-e alt ist.</i>	
	year-PL old be[PRS.3SG]	
	'ถ้าลูกของพวกเขาย่ต่ำกว่า 25 ปี'	

จากตัวอย่างที่ 8 จะเห็นได้ว่า โครงสร้างภายในของอนุประโยค *wenn* ยังวางคำกริยาอยู่ที่ตำแหน่งสุดท้ายของประโยคเช่นเดิม แต่การใช้เครื่องหมายมหัพภาคทำให้อนุประโยคความซ้อนกลายเป็นประโยคความเดียวซึ่งไม่ได้ยึดโยงกับमुख्यประโยคด้วยจุลภาคอีกต่อไป ถึงแม้กลวิธีการถ่ายทอดความนี้จะไม่ขัดแย้งกับแนวปฏิบัติในการถ่ายทอดความภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน แต่กลับทำให้ภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนมีโครงสร้างทางภาษาที่ผิดแผกไปจากไวยากรณ์ของภาษาเยอรมันมาตรฐาน ทำให้กลุ่มผู้รับสารปฐมภูมิเกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาเยอรมันทำให้พวกเขาไม่สามารถใช้ภาษาเยอรมันอย่างมีประสิทธิภาพได้ ความบกพร่องด้านภาษาเหล่านี้ทำให้เกิดภาพจำแง่ลบต่อภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน เป็นเหตุให้ภาษาแบบลดทอนความซับซ้อนไม่เป็นที่ยอมรับในวงกว้าง (Maaß, 2015, pp. 82-84) นอกจากนี้ การใช้เครื่องหมายมหัพภาคยังทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของประโยคผิดไปได้ เพราะเครื่องหมาย

มหัพภาคมีหน้าที่แสดงการสิ้นสุดของเนื้อความ แต่ประโยคเงื่อนไข wenn (ถ้า) มีความยืดหยุ่นทางความหมายกับมุขยประโยค กล่าวคือเนื้อความในมุขยประโยคจะเป็นจริงก็ต่อเมื่อเนื้อความในอนุประโยค wenn (ถ้า) เป็นจริงเท่านั้น การใช้เครื่องหมายมหัพภาคคั่นระหว่างประโยคเงื่อนไขทำให้ความเชื่อมโยงทางความหมายและวากยสัมพันธ์ของประโยคดังกล่าวหายไป (Bredel & Maaß, 2016, pp. 391-393)

ตัวอย่างที่ 9

Eltern bekomm-en das Eltern-Geld¹⁵
 parents get-PRS.PL the[AKK.SG] parental allowance
nur dann:
 only then:
 (พ่อแม่จะได้รับเงินสนับสนุนการเลี้ยงดูบุตรก็ต่อเมื่อ:)
Wenn sie ihr Kind selbst
 if they their[AKK.SG] child themselves
betreu-en und erzieh-en.
 look after-PRS.PL and nurture-PRS.PL
 (ถ้าพวกเขาดูแลและเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเอง)

นอกจากการใช้เครื่องหมายมหัพภาคแล้ว ยังพบการใช้เครื่องหมายทวิภาคแทนที่เครื่องหมายจุลภาคที่ใช้ในภาษาเยอรมันมาตรฐาน (ดังตัวอย่างที่ 9) อีกด้วย ในภาษาเยอรมันมาตรฐานเครื่องหมายทวิภาคจะใช้เพื่อเป็นเครื่องแสดงว่าประโยคยังไม่สิ้นสุด แต่ยังมีเนื้อความที่มีความเชื่อมโยงกับเนื้อความก่อนหน้าตามมา (Bredel & Maaß, 2016, pp.385-386; Kunkel-Razum et al., 2009, p. 1064) ดังนั้นนี่จึงถือเป็นกลยุทธ์ทางการแปลที่เหมาะสมกว่าการเลือกใช้เครื่องหมายมหัพภาคแทน

¹⁵ คำประสมที่ปรากฏในตัวอย่างที่ 9-12 เขียนตามแบบต้นฉบับในเอกสารที่ใช้ภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน กล่าวคือ ใช้เครื่องหมายยัติภังค์ (-) แทรกระหว่างคำ และเขียนคำนามแต่ละคำขึ้นต้นด้วยตัวอักษรตัวพิมพ์ใหญ่

เครื่องหมายจุลภาค อย่างไรก็ตามตำแหน่งของคำกริยาในประโยคที่นำหน้าด้วยคำสันธาน wenn ยังขัดแย้งกับแนวปฏิบัติการถ่ายทอดความเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนอยู่ กล่าวคือ คำกริยายังอยู่ในตำแหน่งสุดท้ายของประโยค ซึ่งกลวิธีในการถ่ายทอดความการบอกเหตุผลและเงื่อนไขโดยใช้คำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อน

กลวิธีอีกกลวิธีหนึ่งที่พบในคลังข้อมูลภาษาคือ การยกคำสันธานมาไว้ที่ตำแหน่งแรกของประโยคและใช้เครื่องหมายทวิภาคคั่นกลางระหว่างคำสันธานและประโยคความเดียว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 10 *Die betrieblich-e Alters-Versorgung*
 the operational-NOM.SG pension scheme
ist gut für die Arbeit-Nehmer.
 be[PRS.3SG] good for the employee
 (ระบบบำนาญที่บริษัทมีส่วนร่วมจ่ายนั้นเป็นระบบที่ดีต่อ
 ลูกจ้าง)
Weil: *Sie müss-en nicht so*
because you must-PRS.PL not so
viel mach-en.
 much do-INF
 (เพราะ: คุณไม่ต้องดำเนินการมาก)

การใช้กลวิธีนี้ทำให้โครงสร้างประโยคที่ตามหลังคำสันธาน weil (เพราะ) เปลี่ยนแปลงจากโครงสร้างประโยคที่มีลำดับคำแบบ ประธาน กรรรม กริยา (SOV) เป็นประโยคที่มีการลำดับคำแบบ ประธาน กริยา กรรรม (SVO) ถึงแม้กลวิธีนี้อาจผิดไปจากหลักไวยากรณ์ภาษาเยอรมันที่กำหนดให้โครงสร้างประโยคที่ตามหลังคำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อนต้องเรียงคำกริยาไว้ตำแหน่งสุดท้าย แต่กลวิธีนี้กลับมีลักษณะเหมือนการใช้คำสันธาน weil (เพราะ) เชื่อมประโยคความซ้อนในภาษา

พูดในชีวิตประจำวันซึ่งมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนการลำดับในประโยคเป็นแบบ ประธาน กริยา กรรม (SVO) (Kunkel-Razum et al., 2009, pp.1026-1027)

เมื่อพิจารณาจากตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยยังมีความเห็นด้วยว่า เครื่องหมาย ทวิภาคหลังคำสันธานอาจทำหน้าที่แสดงการเว้นช่วงการหายใจเล็กน้อยหลังคำ สันธานในโครงสร้าง weil + SVO ดังที่ปรากฏในภาษาพูด ทั้งนี้ข้อความในประโยค ที่ใช้โครงสร้าง weil + SVO มักจะยาวกว่าในโครงสร้าง weil + SOV ซึ่งเป็นรูปแบบ ประโยคที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์มาตรฐาน (Wegener, 1999, p.6)

4.2.3 การถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลหรือบอกเงื่อนไขด้วยคำวิเศษณ์ เชื่อมความ

การถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลหรือบอกเงื่อนไขด้วยคำวิเศษณ์เชื่อม ความนั้นถือเป็นกลวิธีที่ขัดแย้งกับแนวปฏิบัติภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน น้อยที่สุด กล่าวคือการใช้คำวิเศษณ์เชื่อมความจะทำให้เกิดความเชื่อมโยงด้าน ความหมายระหว่างเนื้อความสองเนื้อความโดยไม่จำเป็นต้องเชื่อมประโยคสอง ประโยคเข้าด้วยกันเป็นประโยคความรวมหรือความซ้อน ดังนั้นจึงไม่ขัดกับแนวปฏิบัติ ของภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนที่แนะนำให้ประโยคหนึ่งมีเพียง เนื้อความเดียวและหลีกเลี่ยงการใช้เครื่องหมายวรรคตอน เช่น จุลภาค ดังที่ปรากฏ ในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 11

<i>Ich hab-e</i>	<i>außerdem</i>	<i>Allergie-n</i>
I have-PRS.1SG	moreover	allergy-PL
<i>und ein-e</i>	<i>Körper-Behinderung.</i>	
and a-AKK.SG	physical disability	
'นอกจากนี้ฉันมีอาการภูมิแพ้และความบกพร่องทางร่างกาย'		
<i>Deshalb</i>	<i>brauch-e</i>	<i>ich auch</i>
therefore	need-PRS.1SG	I also
<i>bei der Haus-Arbeit</i>	<i>Hilf-e.</i>	
with the housework	help-PL	
'ดังนั้นฉันจึงต้องการความช่วยเหลือเรื่องงานบ้าน'		

ตัวอย่างที่ 12 Sie verdienen mit Ihr-er
 you earn-PRS.2SG with your-DAT.SG
 Arbeit das Geld:
 work the money
 ‘คุณได้รับเงินจากการทำงาน’
 Das Sie für Ihr Leben brauch-en. ...
 that you for your life need-PRS.2SG
 ‘ซึ่งเป็นเงินที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ...’

‘therefore’

Sie hab-en als Arbeit-Nehmer
you have-PRS.2SG as employee
viel-e Recht-e.
many-AKK.PL right-PL
'คุณจึงมีสิทธิหลายอย่างในฐานะลูกจ้าง'

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าโครงสร้างของประโยคที่มีการเชื่อมความด้วยคำวิเศษณ์นั้นจะไม่ขัดแย้งกับแนวปฏิบัติเกี่ยวกับภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน แต่จากการศึกษาพบว่าในบางตัวบทมีการแยกคำวิเศษณ์เชื่อมความออกจากประโยคความเดียวและค้นด้วยเครื่องหมายทวิภาค ดังตัวอย่างที่ 12 ซึ่งกลวิธีนี้คล้ายกับกลวิธีที่พบในการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขโดยใช้สันธานเชื่อมประโยคความรวมและความซ้อน การแยกคำวิเศษณ์เชื่อมความออกจากประโยคความเดียวและค้นด้วยเครื่องหมายทวิภาคทำให้คำวิเศษณ์เหล่านี้มีหน้าที่เป็นดัชนีปริเฉท (Discourse Marker) เป็นผลให้ความเชื่อมโยงด้านความหมายระหว่างประโยคซึ่งเป็นเหตุเป็นผลกันหรือเป็นเงื่อนไขซึ่งกันและกันเด่นชัดยิ่งขึ้น (Imo, 2016, pp. 221-223)

5. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องกลวิธีการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนจากคลังข้อมูลภาษาซึ่งประกอบด้วยตัวบทต้นทางภาษาเยอรมันมาตรฐานและตัวบทฉบับแปลเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนรวมทั้งสิ้นจำนวน 8 ตัวบท พบว่ากลยุทธ์ที่ใช้ในการถ่ายทอดความเป็นตัวบทภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนเป็นกลยุทธ์การถ่ายทอดความแบบสรุปความเพื่อรักษาความหมายของต้นฉบับ และกลยุทธ์การถ่ายทอดความแบบเน้นการปฏิบัติจริง เนื่องจากผู้แปลจำเป็นต้องตัดแปลง เพิ่มเติมหรือตัดทอนเนื้อหาเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้รับสารปฐมภูมิ ซึ่งเป็นไปในทางเดียวกับงานวิจัยของ Ursula Christmann ที่วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าใจตัวบทภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อน (Christmann, 2017, pp. 35-51)

ด้านการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขพบกลวิธีการถ่ายทอดความบอกเหตุผลและบอกเงื่อนไขโดยใช้คำเชื่อม 422 ตัวอย่าง ซึ่งมากกว่ากลวิธีการถ่ายทอดความแบบไม่ใช้คำเชื่อมที่มีเพียง 17 ตัวอย่าง ผลการศึกษานี้ตรงกับข้อสังเกตของ Bredel & Maaß ที่ว่าการเชื่อมความแบบใช้

คำเชื่อมนั้นสามารถสื่อความหมายได้ดีกว่าการเชื่อมความแบบไม่ใช้คำเชื่อม เพราะผู้รับสารไม่ต้องตีความความเชื่อมโยงทางความหมายด้วยตนเอง แต่ความเชื่อมโยงทางความหมายนั้นจะถูกแสดงด้วยคำเชื่อมอย่างชัดเจนทำให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจด้วยบทได้ดียิ่งขึ้น (Bredel & Maaß, 2016, pp. 403-404)

กลวิธีการถ่ายทอดความแบบใช้คำเชื่อมที่พบมากที่สุด คือกลวิธีการถ่ายทอดความโดยใช้คำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อน (366 ตัวอย่าง) รองลงมาคือการใช้คำวิเศษณ์เชื่อมความ (55 ตัวอย่าง) ส่วนกลวิธีที่พบได้น้อยที่สุดคือการใช้คำสันธานเพื่อเชื่อมประโยคความรวม (1 ตัวอย่าง) อนึ่ง การปรากฏการใช้กลวิธีการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขโดยใช้สันธานเชื่อมประโยคความซ้อนมากที่สุดนั้น เป็นประเด็นที่ผิดไปจากความคาดหมาย เนื่องจากการใช้คำสันธานในลักษณะนี้ต้องใช้กับอนุประโยคที่มีการลำดับคำในประโยคแบบ ประธาน กรรมกริยา (SOV) ทำให้โครงสร้างประโยคมีความซับซ้อนกว่าการใช้สันธานเชื่อมประโยคความรวมหรือวิเศษณ์เชื่อมความ

อย่างไรก็ตาม เหตุผลที่นักแปลเลือกใช้คำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อนในการถ่ายทอดความเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนนั้นมีเหตุมาจากคุณลักษณะเฉพาะด้านความหมายและการใช้ของคำสันธานดังกล่าว อาทิ คำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อน weil (เพราะ) ที่สามารถใช้ได้ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน และใช้เชื่อมประโยคบอกเหตุผลที่เนื้อความประโยคบอกผลนั้นเป็นเนื้อความเดิม แต่เนื้อความในประโยคบอกเหตุเป็นเนื้อความใหม่ ซึ่งต่างจากคำสันธานเชื่อมประโยคความรวม denn (เพราะ) ที่มักจะใช้ในงานเขียนแบบทางการ และเนื้อความทั้งที่เป็นเหตุและผลเป็นเนื้อความใหม่ (Blühdorn, 2006, pp. 259-262)

เมื่อผู้แปลเลือกใช้คำสันธานเชื่อมประโยคความซ้อน ปัญหาเรื่องการลำดับคำในอนุประโยคแบบ ประธาน กรรมกริยา (SOV) และการใช้เครื่องหมายจุลภาคจึงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ จากคลังข้อมูลพบวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าว ได้แก่ การใช้เครื่องหมายหัพภาคหรือทวิภาคเพื่อแยก อนุประโยคเป็นประโยคความเดียวจากमुख्यประโยค การวางคำสันธานหรือคำวิเศษณ์เชื่อมความบอกเหตุผลหรือบอกเงื่อนไขไว้ที่ตำแหน่งแรกของประโยคแล้วตามด้วยเครื่องหมายทวิภาค จากนั้นจึง

ตามด้วยเนื้อความที่เป็นเหตุและผลหรือเงื่อนไข เป็นต้น วิธีการสุดท้ายที่กล่าวถึงนี้เป็นวิธีการที่มีความเป็นไปได้ในการนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขมากที่สุดเพราะโครงสร้างประโยคไม่ขัดกับหลักไวยากรณ์ภาษาเยอรมันมาตรฐาน นอกจากนี้คำสันธานและเครื่องหมายทวิภาคยังสามารถใช้เป็นดัชนีปริเณก (Discourse Marker) เพื่อระบุนำการบอกเหตุผลและการบอกเงื่อนไข ทำให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจตัวบทได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย (Imo, 2016, pp. 111, 221-223) อย่างไรก็ตามควรมีการศึกษาเชิงประจักษ์เรื่องผลของความซับซ้อนทางวากยสัมพันธ์ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและคุณลักษณะเฉพาะด้านความหมายและการใช้ที่มีผลต่อการรับรู้ตัวบทต่อไปในอนาคต

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ากลวิธีการถ่ายทอดความประโยคบอกเหตุผลและประโยคบอกเงื่อนไขเป็นภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนที่พบจากการศึกษาค้นข้อมูลภาษาชุดนี้จะสามารถแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มและความเป็นไปได้ในการพัฒนาแนวปฏิบัติการถ่ายทอดความภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนในด้านวากยสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานจนทำให้แนวคิดนี้เป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นน่าสนใจเกี่ยวกับภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนที่ควรศึกษาวิจัยต่อไป เช่น การใช้กรรมวาจก การใช้การกแสดงความเป็นเจ้าของ แนวทางการตัดคำประสม เป็นต้น เพื่อจะสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดแนวคิดภาษาเยอรมันแบบลดทอนความซับซ้อนได้ในอนาคต

รายการอ้างอิง

- Blühdorn, H. (2006). *Kausale Satzverknüpfungen im Deutschen*. 10(2006), 253-282.
- Bredel, U., & Maaß, C. (2016). *Leichte Sprache: Theoretische Grundlagen, Orientierung für die Praxis*. Berlin: Dudenverlag.

- Breindl, E., & Waßner, U. H. (2006). Syndese vs. Asyndese. Konnektoren und Andere Wegweise für die Interpretation semantischer Relationen in Texten. In H. Blühdorn, E. Breindl, & U. H. Waßner (Eds.), *Textverstehen. Grammatik und darüber hinaus* (pp. 46-70). Berlin/New York: de Gruyter.
- Brinkmann, H. (1971). *Die deutsche Sprache: Gestalt und Leistung* (2. Aufl.). Düsseldorf: Schwann.
- Christmann, U. (2017). Wie leicht darf Leichte Sprache sein? Empirische Lücken in einem gut gemeinten Konzept. In B. Bock, U. Fix, & D. Lange (Eds.), *„Leichte Sprache“ im Spiegel theoretischer und angewandter Forschung* (pp. 35-57). Berlin: Frank & Timme.
- Eisenberg, P. (2013). *Der Satz* (4. Aufl.). Stuttgart Weimar: Verlag J. B. Metzler.
- Imo, W. (2016). *Grammatik: Eine Einführung*. Stuttgart: J.B. Metzler Verlag.
- Inclusion Europe. (2009). Informationen für alle: Europäische Regeln, wie man Informationen leicht lesbar und leicht verständlich macht. Entwickelt im Rahmen des Projektes Pathways - Wege zur Erwachsenenbildung für Menschen mit Lernschwierigkeiten. Brüssel: Inclusion Europe. Retrieved from <http://www.inclusion europe.org/LLL/documents/DEInformation%20for%20all.pdf>
- Kunkel-Razum, K., Eisenberg, P., & Razum, K. K. (Eds.). (2009). *Der Duden: Die Grammatik* (8. Aufl.). Mannheim: Dudenverlag.
- Maaß, C. (2015). *Leichte Sprache: Das Regelbuch*. Münster: Lit.
- Netzwerk Leichte Sprache. (2013). *Die Regeln für Leichte Sprache*. Retrieved from https://www.leichte-sprache.org/wp-content/uploads/2017/11/Regeln_Leichte_Sprache.pdf

- Schubert, K. (2014). Barrierefrei, reguliert, gelenkt. Partizipien optimierenden Eingreifens in Sprache und Kommunikation. In S. Jekat, H. E. Jüngst, K. Schubert, & C. Villiger (Eds.), *Sprache barrierefrei gestalten* (pp. 201-220). Berlin: Frank & Timme.
- Wegener, H. (1999). *Syntaxwandel und Degrammatikalisierung im heutigen Deutsch? Noch einmal zu weil-Verbzweit*. 27, 326.
- Weiss, D. (1982). Begründungserwartungen und implizite Kausalität. In Girke, W. (Ed.), *Slavistische Linguistik 1981* (pp. 234-263). München: Sagner.
- สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (n.d.). อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD). Retrieved July 31, 2020, from <http://neppr56.dep.go.th/index.php/claim/อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ-crpdp>

Received: January 27, 2020

Revised: October 1, 2020

Accepted: May 20, 2021